

## Avstrija namerava povečati rabo vodne energije

Prve dni maja so na Dunaju predstavniki deželne vlade in avstrijskega združenja elektropodjetij (VEÖ) predstavili generalni načrt, ki predvideva večjo rabo vodne energije v Avstriji.



Akumulacijsko jezero Kölnbrein v koroški dolini Malte ostaja še vedno največji vodni zbiralnik v Avstriji.

© [www.pixelio.de](http://www.pixelio.de)

Gospodarski minister Martin Bartenstein in predsednik VEÖ Leo Windtner, ki sta predstavila načrt, razumeta povečanje rabe vodne energije povsem v smislu varstva podnebja. Letno naj bi s hidroelektrarnami prihranili okoli 3,1 mio. ton CO<sub>2</sub>. Nasprotniki projekta, npr. krovno okoljsko združenje, so prepričani, da je študija nesmiselna, izrekli pa so tudi kritiko, da v študiji niso obravnavali potencialov revitalizacije in povečane zmogljivosti obstoječih elektrarn. V načrtih za povečanje rabe vodne energije vidijo predvsem nevarnost za okolje.

Zagovorniki dokazujejo, da si načrt prizadeva za energetske samozadostnost Avstrije, med

drugim tudi zato, da Avstrija ne bi bila odvisna od jedrske energije, ki jo je doslej uvažala. Poleg tega mora Avstrija v skladu s podnebnimi cilji EU do leta 2020 delež obnovljivih virov energije z današnjih 23,3% povečati na 34%, to pa je mogoče doseči le z uporabo vodne energije.

Še zlasti Tirolska je zainteresirana za realizacijo tega načrta, saj ima največje možnosti za izkoriščanje naravnih potencialov, obenem pa so tu kritiki najbolj glasni. Kritiki opozarjajo, da črpalne akumulacijske elektrarne, ki vodo s pomočjo uvožene jedrske električne energije črpajo v višje ležeče zbiralnike, niso primerne. Poleg tega pozivajo vlado, naj si intenzivneje prizadeva za znižanje porabe električne energije, saj tudi večja proizvodnja električne energije iz vodne energije ne predstavlja trajnostne rešitve – od leta 1990 do 2006 se je letna poraba električne energije v Avstriji povečala za 39 %, z 49 na 67 mrd. kilovatnih ur. Nasprotno pa so zelo dobrodošle male elektrarne, ki se ne gradijo na občutljivih območjih in prispevajo k ustvarjanju regionalne dodane vrednosti.

Viri: Der Standard 6. 5. 2008 (de),

[http://www.bmwa.gv.at/BMWA/Presse/Aktuelle+Meldungen/20080505\\_02.htm](http://www.bmwa.gv.at/BMWA/Presse/Aktuelle+Meldungen/20080505_02.htm)  
(de)

## Vsebina

### Stran 1

Avstrija namerava povečati rabo vodne energije

### Stran 2

Vse o športnih dejavnostih na prostem

Neporavnani stroški prometa

Slabe življenjske razmere za ribe v Alpskem Renu

Turistične povezave

### Stran 3

Zgoščenka o trajnostnem razvoju v Alpah za didaktične namene

Projekt Klimahaus Bayern: trajnostne zgradbe prejele nagrade

Znak kozoroga za švicarske mladinske hotele

Italijani vedno manj uporabljajo sredstva javnega prometa

### Stran 4

O tem in onem

Prireditve

Saj ni res, pa je...

## Najpomembnejši članki:

### Več na strani 2: HVse o športnih dejavnostih na prostem

Od 6. do 8. junija 2008 bo v švicarskem Villarsu, majhni občini na območju Vaudskih Alp, potekala velika mednarodna prireditve, posvečena pohodništvu.

### Več na strani 3: HZgoščenka o trajnostnem razvoju v Alpah za didaktične namene

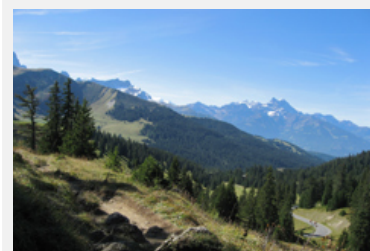
Nova didaktična zgoščenka z naslovom Alps Know How prinaša širok pregled osrednjih tem, ki obravnavajo Alpe.

## Vse o športnih dejavnostih na prostem

Od 6. do 8. junija 2008 bo v švicarskem Villarsu, majhni občini na območju Vaudskih Alp, potekala velika mednarodna prireditelja, posvečena pohodništvu. V okviru tega prvega mednarodnega salona "1er Salon International de la Randonnée de Villars", ki bo potekal v francoskem jeziku, se bodo prepletale različne vrste ponudbe in dejavnosti. Organiziranih bo okoli 50 tematskih izletov (ptice, astronomija, pravljice in legende, fotografija, geologija, meteorologija itd.). Poleg tega si bodo obiskovalci lahko ogledali filmski program, sodelovali na razpravah in okroglih mizah. Obravnavane teme bodo trajnostni razvoj, varstvo živali, zdravje, telesne aktivnosti itd. Na programu bodo tudi sejem, na katerem bodo razstavljali organizatorji potovanja in proizvajalci opreme in podobnih artiklov za športne dejavnosti na prostem, fotografska razstava in razstava knjig o gorah ter številne kulturne dejavnosti, kot so literarni večeri in degustacije lokalnih proizvodov.

Jeseni, natančneje 19. in 20. novembra 2008, bo potekal drugi mednarodni simpozij o športnih dejavnostih na prostem z naslovom "Inovacije in športne prostočasne dejavnosti na prostem – perspektive in retrospektive", ki ga bo priredila organizacija sportsnature.org iz francoskega Le Pradela.

Več informacij: <http://www.villarsrando.ch> (fr), <http://www.sportsnature.org> (fr)



V Villarsu bodo organizirali tudi izlete, na katerih se bodo udeleženci seznanili z botaniko.

© [www.pixelio.de](http://www.pixelio.de)

## Neporavnani stroški prometa

Najnovejša študija švicarskega Zveznega urada za prostorski razvoj, ki obravnava zunanje stroške prometa v Švici, je pokazala, da morajo letno več milijard frankov stroškov, ki jih povzročajo okolje, hrup in nesreče, poravnati davkoplačevalci. Udeleženci v prometu ne pokrijejo okoli 8,5 milijard frankov zunanjih stroškov. Največji delež teh stroškov povzročijo nesreče, onesnaženost zraka, emisije CO<sub>2</sub> in hrup. Stroški, ki so posledica zastojev v prometu v višini 1,2 mrd. frankov, k zunanjim stroškom niso bili prišteti. Zunanji stroški prometa so bili leta 2005 za okoli tretjino višji kot leta 2000. Vzroki za povečanje so podražitve, naraščajoče število prebivalcev, povečanje prometa in natančnejše raziskave stanja.

Porazdelitev stroškov na posamezne nosilce prometa kaže, da odpade na železniški promet samo 5,3%, medtem ko znaša delež cestnega prometa 94,7% vseh stroškov. V cestnem prometu odpade na potniški promet 57%, na tovorni promet 24% in na ostale nosilce prometa 19% stroškov.

Vir in več informacij: <http://www.are.admin.ch/dokumentation/00121/00224/index.html?lang=de&msg-id=18667> (de/fr/it)



Izračun zunanjih stroškov ni eksaktna znanost, saj študija temelji na bolj kot ne previdnih ocenah.

© [www.pixelio.de](http://www.pixelio.de)

## Slabe življenjske razmere za ribe v Alpskem Renu

Študija, ki je bila v začetku maja predstavljena v Lihtenštajnu, je potrdila, da število vrst rib upada in da je ribja populacija v Alpskem Renu le še maloštevilna. Ugotovljeno je bilo, da je zlasti v gornjem toku reke na območju švicarskega Graubündna ribji stalež skromnejši, kot se je najprej predvidevalo. Vzroki za tako stanje so enolična regulacija rečnega toka, pomanjkanje območij stoječe vode in odtok vode iz elektrarn, ki zmanjšuje življenjski prostor rib. Zaradi vseh teh razlogov Alpski Ren kot prostor za razmnoževanje na raziskanih odsekih reke med švicarskim mestom Reichenau in Bodenskim jezerom ni primeren za številne vrste rib.

V spodnjem toku pod krajem Buchs/CH so razmere ugodnejše zaradi povezave reke z Bodenskim jezerom. Število vrst rib je tukaj večje, v reki je sorazmerno mnogo postrvi, vendar bo treba za stabilizacijo ekologije voda in rib še marsikaj postoriti.

Vir: <http://www.w-und-o.ch/News/News/Details.aspx?id=2340> (de)

## Turistične povezave

Projekt Interreg IIIA „Prizadevanje za kakovost – alpska gostoljubnost“ se je konec marca po dveh letih izteklo. Projekt naj bi s pomočjo inovativnih tržnih strategij pripomogel k učinkovitejši izkoriščenosti malih turističnih podjetij. Kot navajajo projektni partnerji in turistična združenja Salzburga/A, Tirolske/A in Zgornje Bavarske/D, je bil zastavljeni cilj dosežen.

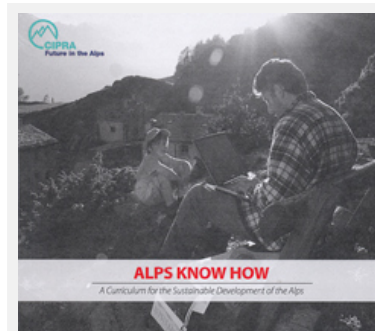
Organizirani so bili seminarji na temo komunikacije in načinov zadržanja gostov, zagotovljeni so bili stiki z mediji in narejen je bil osnutek za katalog z naslovom „Prisrčnost je del naše narave“. Pomemben instrument nastopanja v javnosti je bil internet s platformo [www.alpine-gastgeber.com](http://www.alpine-gastgeber.com) (de). Trenutno tečejo prizadevanja, da bi se izvajanje projekta podaljšalo od leta 2008 do leta 2011. Težišče delovanja v naslednji fazi naj bi bila internacionalizacija oz. specializacija podjetij, ki so člani projekta. Pri projektu lahko sodelujejo turistični obrati, ki razpolagajo z največ 40 posteljami in so razvrščeni po obstoječem nacionalnem klasifikacijskem sistemu.

Vir: <http://www.oe-journal.at/Aktuelles/I2008/0408/W5/20205alpineGastgeber.htm> (de)

## Zgoščenka o trajnostnem razvoju v Alpah za didaktične namene

Nova didaktična zgoščenka z naslovom Alps Know How prinaša širok pregled osrednjih tem, ki obravnavajo Alpe. Bogato učno gradivo sestavljajo vaje v angleškem jeziku, ki obravnavajo posamezne ključne teme, npr. regionalno ustvarjanje vrednosti, socialna kompetenca, upravljanje mobilnosti, nove oblike odločanja, zavarovana območja itd., dopolnjujejo pa jih še druge teme, npr. hribovsko kmetijstvo, gorski gozd, turizem, energija, podnebje itd. Bogato dodatno gradivo v obliki PDF je na razpolago v različnih jezikih. Gradivo je zbrala in pripravila skupina mednarodnih strokovnjakov.

Zgoščenka, ki naj bi jo uporabljali na fakultetah in visokih šolah ter tečajih nadaljnega izobraževanja na področju trajnostnega razvoja v Alpah, je rezultat znanstvenega projekta „Prihodnost v Alpah“, ki ga je izvajala Mednarodna komisija za varstvo Alp (CIPRA). Zgoščenko je mogoče naročiti pri CIPRI (cena: 10.- CHF + stroški pošiljanja): <http://www.cipra.org/sl/abo/order-cdrom>. Več informacij: <http://www.cipra.org/de/zukunft-in-den-alpen> (de/fr/it/sl/en)



## Projekt Klimahaus Bayern: trajnostne zgradbe prejele nagrade

V okviru tekmovanja Klimahaus Bayern je bavarski okoljski minister Otmar Bernhard konec aprila podelil devet nagrad za stavbe, ki se odlikujejo po izstopajočih konceptih na področju energijske učinkovitosti, oskrbe s preostalo energijo, spodbujanja regionalnega ustvarjanja dodane vrednosti, ekologije, pozidave (zmanjšanje porabe površin) itd. kot tudi po izboru lokacije (bližina delovnega mesta, šole, sredstev javnega prometa). Pred podelitvijo nagrad je bil organiziran seminar o pasivnih hišah, na katerem je sodelovalo okoli 160 strokovnjakov.

Tekmovanje sta organizirala nemški odbor Mednarodne komisije za varstvo Alp (CIPRA) in Center za energijo in okolje Allgäu (eza!) v sodelovanju z bavarskim okoljskim ministrstvom in številnimi drugimi projektnimi partnerji. Tekmovanje naj bi pripomoglo k temu, da bo območje Alp kar najhitreje postalo vzorčna regija na področju varstva podnebja.

Več informacij: <http://www.klimahaus-bayern.de/> (de)



Poraba površin za večstanovanjske hiše je sorazmerno majhna.

© Michael Felkner

## Znak kozoroga za švicarske mladinske hotele

V začetku junija je bilo deset švicarskih mladinskih hotelov nagrajenih s t.i. znakom kozoroga. Priznanje se od leta 1994 podeljuje trajnostnim hotelskim podjetjem v Švici. V postopku certificiranja se presojuje različni dejavniki: upravljanje okolja, varstvo naravnih virov in regionalnost podjetij kot tudi dejavniki ekonomičnosti in vodenja podjetja. Številni švicarski mladinski hoteli si od leta 1996 z izvajanjem programa „energie2000“ prizadevajo za trajnostno vodenje podjetja. Leta 2003 so odprli prvo mladinsko prenočišče, zgrajeno po standardu MINERGIE, leta 2007 pa drugo v Scoulu. Mladinski hotel v Valbelli je bil leta 2006 saniran v skladu s smernicami MINERGIE. Zaradi sodelovanja s švicarsko organizacijo za varstvo podnebja myclimate je sedaj mogoče neposredno kompenzirati tudi stroške nočitve in prihoda: na noč se v ta namen zaračuna 0,60 CHF.

Poleg znaka kozoroga se uvaja tudi znak Evropske unije za okolje. Prvi mladinski hotel je okoljski znak EU prejel leta 2006, cilja pa je, da bi do leta 2011 certificirali celotno mrežo mladinskih hotelov.

Viri in nadaljnje informacije: <http://www.presseportal.ch/de/pm/100002913/100560793/mail> (de), <http://www.steinbock-label.ch> (de)

## Italijani vedno manj uporabljajo sredstva javnega prometa

Italijanski državljani vedno redkeje uporabljajo sredstva javnega prometa. Nezaupanje v javni promet je največje zlasti v večjih mestih. Kot so prepričani v nacionalnem združenju podjetij javnega prometa (ASSTRA), so razlogi za upad števila potnikov v velikih mestih sociološke narave. Zaupanje državljanov v javne storitve in s tem tudi v javna prevozna sredstva se vidno manjša. Istočasno se pri ljudeh povečuje občutek splošne negotovosti in tako tudi strah pred uporabo javnih prevoznih sredstev. Kljub vedno višjim cenam bencina tudi prebivalci mest raje uporabljajo osebne avtomobile, kar povzroča povečanje prometa in zastoje.

V odročnejših regijah, kjer so možnosti za uporabo sredstev javnega prometa manjše, je odvisnost od osebnega avtomobila še večja. Po podatkih nacionalnega inštituta za statistiko (ISTAT) je dolina Aoste, ki je tudi italijanska alpska regija v pravem pomenu besede, regija z največjim številom osebnih avtomobilov na prebivalca. Na 1000 prebivalcev tako pride 1061 avtomobilov, kar je skoraj dvakrat več, kot je nacionalno povprečje s 598 avtomobili na prebivalca.

Vir: Agencija ANSA



## O tem in onem

### Alpske ekološke mreže na 9. konferenci o biotski raznovrstnosti

Konec maja v Bonnu/D na 9. konferenci pogodbenic konvencije o biotski raznovrstnosti pričakujejo več kot 5000 udeležencev. Eden od spremljevalnih dogodkov bo posvečen ekološkim mrežam na območju Alp. V Alpah in Karpatih potekajo različne pobude za vzpostavitev mreže ekološko vrednih območij kot prispevek k ohranitvi biotske raznovrstnosti v svetovnem merilu. Da bi poudarili, kako pomembne so te pobude, bodo v okviru spremljevalnega dogodka predstavniki Alpske konvencije, Karpatske konvencije in Konvencije o biotski raznovrstnosti 29. 5. 2008 od 13.30 do 14.45 na Zveznem ministrstvu za okolje v Bonnu podpisali dogovor o sodelovanju.

Več informacij: <http://www.cbd.int/register/side-events/list.aspx?mtg=COP-09> (en) ali [silvia.reppe@bmu.bund.de](mailto:silvia.reppe@bmu.bund.de)

### Valais: prekrivanje ledenikov le z gradbenim dovoljenjem

Kantonarno sodišče v Valaisu/CH je pred kratkim odločilo, da je za prekrivanje ledenikov s posebnimi zaščitnimi folijami treba imeti gradbeno dovoljenje. Sodbo je povzročilo prekrivanje ledenikov v Zermattu in Saas-Feeju. Pretekla leta je žičničarsko podjetje vsako poletje za štiri mesece prekrilo več tisoč kvadratnih metrov ledenika. Sodišče meni, da ima lahko tajanje ledenika, ki ga zadržuje folija, za posledico večje, umetno povzročene spremembe krajine in je zato odločilo, da je za tako početje treba pridobiti dovoljenje. Kantona Uri in Graubünden sta obveznost pridobitve gradbenega dovoljenja že uvedla.

Vir: <http://www.vlp-aspan.ch/de/news/message.php?id=2175> (de)

### Nov priročnik o naravni dediščini v švicarskih Alpah

Priročnik avtorja Heinza Staffelbacha v enem zvezku združuje najpomembnejše naravne elemente: rastline, živali, kamnine, vrste oblakov in vremenske razmere, vsebuje pa tudi druge obsežne in praktične informacije. Namenjen je laikom in ambicioznim naravoslovcem in študentom. Zaradi manjšega formata se bo za publikacijo zagotovo našel prostor tudi v gorniškem nahrbtniku. Ravno tako je leta 2008 pri založbi Haupt izšla bogato ilustrirana knjiga o volku v Evropi.

Bibliografija: Staffelbach, H. (2008): Handbuch Schweizer Alpen. Pflanzen, Tiere, Gesteine und Wetter. Der Naturführer. 656 strani. ISBN 978-3-258-06895-4;

Baumgartner, H. (2008): Der Wolf – Ein Raubtier in unserer Nähe. 216 strani. ISBN 978-3-258-07274-6

## Prireditve

Strokovni posvet: **Turizem 2.0 – ekosocialne spodbude za razmišljanje o domačem turizmu**; Ramsau/A, 28.-29. 5. 2008. Jezik: de. Organizira: Ekosocialni forum Avstrije.

Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.oesfo.at/osf/osf?cid=25660> (de)

Seminar: **Trajnostna gradnja v luči podnebnih sprememb v alpskem prostoru**. Dobrovo/SI, 29.-30. 5. 2008. Jeziki: de, fr, it, sl. Organizirata: Ministrstvo RS za okolje in prostor, Alpska konvencija.

Več informacij na spletnem naslovu: [barbara.strajnar@gov.si](mailto:barbara.strajnar@gov.si)  
[http://www.cipra.org/sl/cipra-home/program\\_sl.pdf](http://www.cipra.org/sl/cipra-home/program_sl.pdf) (sl)

2. Swiss Outdoor Forum: **Alpe – peskovnik za doživljajski turizem**. Andermatt/CH, 3. 6. 2008. Jezik: de. Organizira: Trekking Friends.

Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.swiss-outdoor-forum.ch> (de)

Seminar: **Mobilnost in zavarovana območja**. Argentière la Bessée/F, 11. 6. 2008 (v okviru Alpskega tedna Inovacije [v] Alp[en], 11.-14. 6. 2008. Jeziki: de, fr, it, sl. Organizirajo: ALPARC, Alpska konvencija, MEEDDAT.

Več informacij na spletnem naslovu: [info@alparc.org](mailto:info@alparc.org);  
<http://www.alpweek.org/> (de,fr,it,sl)

Seminar: **Ekologija in ekonomija v Alpah**. Greinau/D, 30. 6.-4. 7. 2008. Jezik: de. Organizira: Bavarski seminar za politiko.

Več informacij na spletnem naslovu: <http://waldklein.de/veranst/veranst.htm> (de)

## Saj ni res, pa je...

...Letošnji junij ne pomeni le začetka poletja, temveč tudi začetek evropskega prvenstva v nogometu v Avstriji in Švici. Kaj bi bilo torej narobe, če se usedemo na gostilniški vrt in istočasno uživamo v zgodnjem poletju in nogometnem prvenstvu? Prav nič. Razen v Salzburgu, ki bo eno od mest gostiteljev nogometnega prvenstva. Tam bo sicer na gostilniških vrtovih mogoče v živo spremljati nogometne tekme, vendar brez zvoka. Salzburški pravniki so mnenja, da bi pri prenosu tekom zvok močno kalil mir okoliških prebivalcev.

Tako bo v Salzburgu evropsko nogometno prvenstvo brez zvoka verjetno postalo tudi prvenstvo brez pravega razpoloženja in nihče se ne bo mogel jeziti zaradi krikov veselja ali groze gledalcev. Kaj pa se bo v primeru italijanske zmage zgodilo s sitnobami, ki jih bodo zalotili, kako s hupanjem proslavljajo zmago svojega moštva? Pa saj ni pomembno. Glavno, da evropsko nogometno prvenstvo mine hitro in tiho...

Vir: <http://salzburg.orf.at/stories/276157> (de)